

ਪਰਮ ਤੇ ਵਿਰਸਾ

ਜੋੜ ਮੇਲੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਝੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਸਵੀ

ਤਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੜੈਚ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਝਾੜ ਸਾਹਿਬ ਸਮਰਾਲਾ-ਬਹਿਲੋਲਪੁਰ ਸੜਕ 'ਤੇ
ਸਮਰਾਲਾ ਤੋਂ 10 ਕੁ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅਤੇ ਸਰਹੰਦ ਨਿਹਿਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ-
ਕਿਨਾਰੇ ਜਾਂਦੀ ਰੋਪੜ-ਦੋਰਾਹ ਸੜਕ ਤੋਂ ਕੁਝ ਕੁ ਮੀਟਰ ਦੀ ਢੁਗੀ 'ਤੇ
ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਸਿਰਜਕ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ
ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। 1704 ਵਿਚ ਜੁ ਲੋਧੀ ਕਹਿਰ ਵਿਚੁੱਧ ਲੜਦੇ
ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਗੜ੍ਹੀ ਵਿਚੋਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਉਪਰੰਤ
ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਪੰਥ ਮਹਿਨੇ ਦੀ ਢੰਢੀ-ਠਾਰ
ਰਾਤ ਵਿਚ ਚੱਲ ਕੇ ਪਿੰਡ ਚੁਹੜਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇਕ ਝਾੜ ਹੋਣਾਂ ਆਰਾਮ
ਕੀਤਾ। ਇਥੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਅਨਿਨ ਸਾਧਾ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ
ਦੇ ਕੇ ਉਸਦੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸਦਾ
ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ
ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਝਾੜ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਇਮਾਰਤ ਸੁਭਿੰਡਿ
ਹੈ। ਇਸ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਫੈਦ ਇਮਾਰਤ ਹੈ, ਜੋ ਬੁਲੰਦ ਨਿਸ਼ਾਨ
ਸਾਹਿਬ ਕਰਨ ਦੁਰ ਤੋਂ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਸੰਗਰਾਂਦ
ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਲੰਗਦਾ ਹੈ। ਉਜ ਵੀ ਹਰ ਸਮੇਂ
ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਤਾਂਤਾ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
ਇਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪੰਥੀ ਸ਼ੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ
ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇਥੇ
ਹਰ ਸਾਲ ਅਗਸਤ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਾਲਾਨਾ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਸ਼ੋਮਣੀ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,
ਜਿਥੇ ਸੰਤ-ਮਹਾਪੁਰਸ, ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ-ਕਵੀਸਰ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ
ਤੇ ਕਥਾਵਾਚਕ ਪੁੰਚਦੇਹਨ, ਜੋ ਕਥਾ-ਕੀਰਤਨ ਰਾਗੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਲ
ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੀ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਦੀ
ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਮਾਰਤ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਡਕਾਇਆ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ
ਨੂੰ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲ ਸੌਂਪਿਆ ਲੜਕੀਆਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ
ਸਿੰਘ ਕਾਲਜ ਵੀ ਕੁਝ ਕੁ ਮੀਟਰ ਦੀ ਢੁਗੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਸਥਾਨ
'ਤੇ ਵਿਸਰਾਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਦੇ ਸੰਗਲਾਂ ਵਿਚ
ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ, ਜਿੱਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚਰਨ ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਸੁਭਿੰਡਿ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ

ਗੁਰੂਆਂ, ਭਗਤਾਂ, ਭੱਟਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਮਹਾਨ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਪੁੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਕਹਿ ਕੇ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ। ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਸਿੱਖ ਖਾਲਸਾ ਹੈ ਉਥੋਂ ਹੀ ਇਕ ਸਿੱਖਣੀ ਵੀ ਖਾਲਸਾ ਅਖਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਆਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ ਰਾਗੀ ਸੀਜ਼ੀ ਅੰਕਸ਼ਰੀ ਵੈੱਡ

A portrait of a woman with long dark hair, wearing a purple turban and glasses. She is looking slightly to her left. The background is a plain, light color.

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਸਾਹਲ ਦੀ ਮਹਿਮਾ

ਭਾਈ ਕਾਨੂ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ ਮਹੀਨੇ ਵਾਲੀ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਸ਼ਾਵਣ, ਸਾਵਣ ਮਹੀਨੇ ਸਬੰਧੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਕਰ ਸੰਗਿਆ—ਸ਼੍ਰਵਣ, ਨਛੜ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਹੈ। ਹੋਰ ਧਰਮ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵੇਂਦੀ ਵੇਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮ

98766-55055

ਚਲਾਉਣ ਲਈ। ਨਲਕਿਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਘੁੱਟਵੇਂ ਪੂੰਦੇ ਦੀ ਪੁੰਦ ਆਮ ਗੱਲ ਹੋ ਤਾਂ ਭਲਾ ਸੱਕੇ ਨੂੰ ਦਹਾਕੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਗਈ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀਆਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕਬਰਤ ਪੜ੍ਹੀ ਬਦਲੇ ਰੱਖੀਏ ਨੇ ਮੌਸਮਾਂ ਦੇ ਸਭਾਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਕਾਰਨ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਡੀ ਮੁਸਰਮਾਨਾ ਛੇੜ-ਛਾੜ ਨੇ ਅਧਾਰਾ, ਆਪਣਾ ਰਵਾਈਆ ਬਦਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੌਸਮਾਂ ਦਾ ਜਿਜਾਜ਼ ਇਸ ਕਦਰ ਬਦਲ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ 50-50 ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਸਮ ਇਕ-ਫੇਰ ਆਂਹਾਂ, ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਈ ਹੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਨ ਆਏ ਮਹੀਨਾ ਅੱਗੋਂ-ਫਿਲੋਂ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਤੀ ਤੇ ਲੋਕ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਤਰਸਦੇ ਸਨ ਉਥੇ ਪਏ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸਣ, ਹੜ੍ਹ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦਾ ਤਾਂ ਉਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹੀ ਰਹਿਣੇ ਵਾਲੀਆਂ ਨਾਂ ਹੀ ਪਾਣੀਆਂ ਉਪਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਹਨ। ਲਾਲਚੀ ਬੰਬੇ ਨੇ ਮੌਸਮਾਂ ਦੀ ਮੱਤ ਰਾਹਾ ਕਦੀ ਮੁਸਲਾਧਾਰ ਬਾਗਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਥੇ ਮਾਰ ਦਿਤੀ ਹੈ, ਰੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਤ ਨਿਚੋੜ ਇਹ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਛੱਡੀ ਹੈ, ਪੈਣਾਂ ਦੀ ਪੱਤ ਲੁੱਟ ਲਈ ਇਸ ਖਤਰਨਾਕ ਹੱਦ ਤੀਕ ਹੇਠਾਂ ਚਲਾ ਹੈ, ਪਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਿਤ ਕਰ ਵਾਲੇ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਰਿਆ ਹੈ, ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨਹੀਂ ਸਾਵਣ ਦੀ ਝੜੀ ਭਲਾ ਗਈ ਕਿਥੇ? ਪਲੀਤ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ! ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਗਲੋਬਲ ਵਾਰਮਿੰਗ, ਗਰੀਨ-ਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ, ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆ ਹਾਕੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿਕਾਸ, ਅੰਨ੍ਹੇ ਨਿਕਲਦੀ ਅੱਗ ਅਤੇ ਪੂੰਧੇ, ਧਰਤੀ ਪਦਾਰਥਵਾਦ, ਦਰਖਤਾਂ ਦੀ ਅੰਧਾ-ਧੂੰਦ ਖੇਤਾਂ ਕਟਾਈ, ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਨਿਰਦਈ ਜੇਂ ਦੇ ਛੇੜਛਾੜ, ਉਦਯੋਗੀ ਕਰਨ, ਗੱਡੀਆਂ ਚੱਖਾਂ ਚੱਕਿਲਦੀ ਅੱਗ ਅਤੇ ਪੂੰਧੇ, ਧਰਤੀ ਉਪਰੋਕਤਾਂ ਦੀ ਤਪਸ਼, ਪਰਦਸ਼ਣ, ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਅੱਜ ਅਸਾਵੇਂ ਪਨ ਦੀ ਬਲੀ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਹੈ। ਮੇਟਰ ਗਰਮੀਆਂ ਚੱਜਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਭੁੰਘਾ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਫਿਜ਼ ਕਾਹੀਂ ਚੱ ਸੇਕ, ਗੁਬਾਰ, ਗਰਦ, ਕਾਲਖ, ਬਲ ਮਿੱਟੀ-ਘੰਟਾ, ਧੜ-ਹਨੌਰੀ, ਸਾਹ- ਪਾਪੀਂ ਤਾਂ ਸਵਾਂਤੀ ਬੂਂਦ ਨੂੰ ਤਰਸਦਾ ਪੀਹੂ ਪੀਹੂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਾਲ ਹਲਕਾਣ ਹੋ ਜਾਂਦੇ, ਕਿਧਰੇ ਅਸੀਂ ਸਧਾਰਨ ਬੂਂਦ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾ ਤਰਸ ਜਾਈਏ। •

ਸਿੱਖ ਆਪਣੀ ਦਸਤਾਰ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਗੋਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪੂਰੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹਨ....

ਅਲਖ ਤੇ ਗੈਰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦਸਤਾਰ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕੈਂਥ

“ਜੇ ਤਖ਼ਤ ਨਹੀਂ, ਤੇ ਤਾਜ਼ ਨਹੀਂ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਈਜੋੜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਣਖ,
ਤਾਂ ਕਿੰਗ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਕੇਸ ਨਹੀਂ, ਗੈਰਤ ਨਾਲ ਜੀਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ।
ਦਸਤਾਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਸਿੱਧ ਨਹੀਂ।” ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ
ਦਸਤਾਰ ਸਰਦਾਰੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਥਤ ਲਾਹਨਤਾਂ ਪਾਈਆਂ
ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਲਿਬਾਸ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖੀ ਅਸੂਲਾਂ ਅਨਸ਼ਰ
ਸਿੱਖ ਦੀ ਸਾਬਤ-ਸੁਰਤ ਸਿਰ ਉੱਪਰ
ਦਸਤਾਰ ਨਾਲ ਹੀ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੀ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ
ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਤਨਖਾਹਨ ਮੇ
ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ‘ਕੰਘਾ ਦੋਨੋਂ ਵਕਤ
ਕਰ, ਪਾਗ ਚੁਨੀਏ ਕਰ ਬਾਂਧੀਏ।’ ਭਾਵ
ਕਿ ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਇਕੱਲਾ-ਇਕੱਲਾ
ਪੇਚ ਕਰਕੇ ਲੜਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣ-ਚੁਣ ਕੇ
ਬੰਨ, ਨਾ ਹੀ ਟੋਪੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਤਰੇ
ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟੋਪੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖੇ।
ਦਸਤਾਰ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ
ਸਤਿਗੁਰ ਵੱਲੋਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾ ਉਹ ਮਹਾਨ
ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਦੇ
ਨਿਆਂਕੇ ਜੀ ਹੋਂਦੇ ਹਨ।

ਆਉਂਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਬਾਚੇ ਹੋ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਫਿਆਸੀ। ਗੁਰਬਖ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਚੁੰਮੀਦੀਆਂ ਢਾਕ ਵੇਖੀ ਤਾਂ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸ ਕੇ ਹੋਈਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੋਹਣੀ ਦਸਤਾਰ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਝੁਕਾ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ “ਅਸੀਂ ਹੀ ਡੋਲ ਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਉਂਝ ਗੁਰੂ ਤਾਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸਾਡੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਪਿਆ ਕਿ “ਐ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ! ਤੇਰਾ ਨਾਲ ਰਹਿਦਾ ਹੈ।” ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਪੱਛਮੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕੋਸਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਹੈ। ਜੋ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਲਏ ਸਭਿਆਤਾ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੇਂਥ ਸਮਝਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਸੋਚਣ ਕਿ ਆਪਣੇ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਦੇ ਣ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮਰੱਸਾ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਦਿੱਤੀ।” ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਕੇ ਕਿਉਂ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਅਕਿਤਾਘਣਤਾ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਦਰਅਸਲ ਉਸ ਨੂੰ ਯੁ ਐਨ.ਓ ਵੱਲੋਂ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਕਿਨੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਮਾਣ ਵਿਚ ਫ਼ਖਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਜਦੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖ ਲੋਹ-ਵਾਲੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਰਿੱਠੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਹ ਗੁਲਾਮ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਟੋਪ ਪਹਿਣਣ ਦੀ ਥਾਂ ਦਸਤਾਰ ਦੇ ਫਿਰ ਉਹ ਉਚੀ ਪਦਵੀ ਤੋਂ ਦਸਤਾਰ, ਪੁਗਟਾਵਾ ਨਹੀਂ? ਅੱਜ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਗੌਰਵ ਨੂੰ ਬਰਕਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਦਾਹੜੀ ਸਮੇਤ ਰਿਟਾਇਰ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਝਾਤ ਮਾਰੀ ਹੋ ਤਾਂ ਪਤਾ ਅਦਾਲਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ

ਬੈਧ ਵਿਚਾਰ: ਉਮਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

ਇਕ ਵਾਰ ਗੋਤਮ ਬੁੱਧ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਸਮਰਾਟ ਪਸੇਨਜਿਤ ਨੇ ਗੋਤਮ ਬੁੱਧ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ।' ਬੁੱਧ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਉਮਰ ਗਿਣਦੇ ਹਾਂ? ਜਦ ਤਕ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਛੁੰਘੇ ਧਿਆਨ 'ਚ ਨਾ ਉਤਰੇ, ਉਸ ਜੋਤੀ ਨੂੰ ਨਾ ਜਾਣ ਲਵੇ, ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਜੇ ਪੇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੋਣ ਦੀ ਝਲਕ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਈ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਪੱਥਰ ਸਾਲ ਨਿਕਲੇ, ਉਹ ਗਹਿਰੀ ਨੀਂਦ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਇਹ ਸਿਆ ਜੀ ਰਿਤ ਵਾਂਗ

ਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਿਕਲਿਆ ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਬੀਬੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੌਰ, ਭਾਈ ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ/ਭਾਈ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਦਿੱਲੀ), ਭਾਈ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ (ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ), ਭਾਈ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ), ਰਾਗੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਂਤ ਬੀਬੀ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਪੇਰਨਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਆਸਵੰਡ ਹੈ। •

ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਾਲੀ ਵਜੀਦਕੇ

ਕਰਨ, ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਪਲ . ਜੇ ਬਸ ਬੁਝ ਵੇਂ ਹੋ ਛਹ ਲਵਾਂ। ਮੈਂ ਜਾਣਾ ਹੈ ਸੁਜ ਅਸਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਭਿਕਸੂ ਦੀ ਉਮਰ ਕਰੀਬ ਪੱਤਰ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਾਜਾ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ, ‘ਤੰਤੇ, ਤੁਹਾਡੀ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ? ਭਿਕਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦਾ ਹਾਂ। ਪ੍ਰਸੋਨਿਜ਼ਟ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਪੱਤਰ ਸਾਲ ਦਾ ਬੁੱਢਾ ਵਿਅਕਤੀ ! ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦਾ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨੇ ਸੇਵਿਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੱਲ ਗਏ ਤੁਹਾਨਾਂ ਦੀ ਸੁਖਦਾਤ ਦਾ ਉਸਤ ਵੇਂ ਹੋ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਸੋਨਿਜ਼ਟ ਬਹੁਤ ਉਲੜਿਣ ਚੈਪੈ ਰਾਏ, ਪਰ ਇਹ ਸੱਚ ਵੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਸੋਨਿਜ਼ਟ ਜਦੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮਰਮ ਸਮਝੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁੱਧ ਦੇ ਪੈਂਫਲ ਲਏ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, ‘ਮੇਰੀ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰੋ, ਤਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਫਿਰ ਜਨਮ ਲੈ ਸਕਾਂ। ਅਜੇ ਤਕ ਮੈਂ ਇਹੀ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਜਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਮਰਦਾ ਹਾਂ।’ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਕਿ ਅਜੇ ਤਕ ਤੁਸੀਂ ਮਰਦਾ ਸੀ, ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ।

